

Els guants de Pseudo

(CARLES PÉREZ CALVO SOCI N° 103546)

Encara avui recorda el fred intens que li gelava les mans. Només tenia set anys i la neu era un espectacle gratuït per a un nen que vivia a Can Baró, una de les darreres fronteres civilitzades que anunciava els perillosos contorns del barri del Carmel. El seu carrer mig s'enfilava des de la plaça Sanllehy, i a ell i als seus veïns d'escala els va faltar temps per pujar al terrat de la finca i contemplar l'inèdit espectacle d'una Barcelona blanca que s'estenia per damunt de les xemeneies fins al mar. La neu s'acumulava a les teulades i als carrers costeruts, s'arrapava a les llambordes amb la mateixa insistència amb que ell i la seva colla s'arrapaven sense saber-ho als quatre carrers que delimitaven la seva infantesa.

El record de la ciutat, vista com un mantell blanc, indefectiblement aniria associat amb un camp de futbol nevat, el de l'Hamburg, que amb els anys es convertiria en una de les fotos fixes que poblaven la seva memòria. Tot i que anys després el calendari ho desmentiria despietadament això havia de succeir una mica abans de la gran nevada, quan en el bar Florida – una dotzena de cadires, cinc taules, barra, vi a doll i màquina del *millón* - s'atapeïen els menuts del barri davant de l'únic televisor disponible. No hi feia res que l'aire carregat de fàries dels parroquians habituals pogués tallar-se amb un ganivet: la fascinació de la transmissió del partit estalviava qualsevol altra consideració. Posaria la mà al foc que el porter del dia era Pesudo i que la pilota era taronja – tot i que la televisió reflectís el món només en blanc i negre. Encara avui diria que Foncho, Gensana i Gràcia eren els defenses a Hamburg, com a la final de Berna de l'any anterior. Però a ell qui li ve al cap és un central fi, alt, de casa, elegant. Un estilista en temps de defenses toscos i expeditius, que responia al nom d'Olivella. L'eliminatòria amb l'Hamburg sembla que es va passar amb un desempat i potser fins i tot amb el llançament d'una moneda enlaire. Moltes de totes aquestes coses les aniria descobrint i

posant en ordre força anys després, quan podria interpretar en clau adulta el que llavors eren només les sensacions pròpies d'un nen.

Va abandonar els guants xops, convertits en poc més que un manyoc d'aigua, a l'entrada de casa. Allà s'hi quedarien fins que, com sempre, la seva mare els rescatés i els posés a estendre al celobert. Els dits li coïen de la gelor, de tant tocar la neu, i era mal remei escalfar-se a la vora de l'estufa perquè les mans encara feien més mal. Ara, li retornaven amb força uns altres guants, els del valencià Pesudo, que en un camp ple de neu se'ls posava parsimoniosament, enormes, marrons, mentre saltava al terreny de joc.

L'excitació pels espectaculars efectes de la nevada i els canvis que representava en la seva vida quotidiana es barrejava amb una certa sensació d'injustícia: no hi havia dret que això passés just quan tenia vacances i el col·legi era tancat. Els seus amics, en converses secretes i solemnes, protestaven també tímidament de la seva mala sort per no poder-se estalviar uns quants dies de classe. A més a més, els seus plans s'estroncaven: impossible arribar a la cantonada amb el carrer França per aconseguir colar-se i seguir les partides de billar dels ganàpies que amb catorze anys fets tallaven el bacallà a Can Baró i tenien l'entrada permesa al "Salón recreativo Los Maños". Ben pensat, el local potser no era ni obert, perquè amb la nevada tot semblava capgirat. L'alternativa poc engrescadora era haver d'acompanyar el seu pare fins el carrer Polònia i mirar de trobar petroli a cal drapaire per anar alimentant l'estufa.

El matí l'havia passat al terrat, sota les insòlites volves de neu, rebregant-se per terra en inacabables batalles blanques amb els veïns de la seva edat. Segur que hi era el Sergi Cònsol i la seva germana gran, la Núria, que sempre els vigilava amb posat sever. I

potser també s'hi hauria barrejat l'Anna Maria, la nena de l'àtic, bonica, discreta i amb cuetes, per qui ell va sospirar tota la infantesa, abans no marxés amb els senyors Larios, els seus pares, i quatre germanes més a barris més nobles dels quals no en sabia ni el nom. Exhaust de tant jugar, per una vegada va agrair que el seu avi Carles el pugés a buscar per prendre's un got de llet calenta - "xiquet, ta mare hi ha posat un poquet de mel a la llet. Diu que ja tenies tosseta i només et falta refredar-te més". L'avi va aprofitar el viatge per assenyalar-li, entre els límits boirosos de la ciutat, a l'esquerra la Sagrada Família - "eixos capellans sempre demanen més duros per fer-la més alta"- i a la dreta - més imaginat que no pas vist- el Camp Nou, un estadi que ell mateix, encofrador valencià emigrat amb les filles a la Barcelona de la postguerra, havia contribuït a aixecar cinc anys abans.

Aquells dies parava atenció als trossos de conversa dels grans als que amb prou feines trobava sentit: "al carrer Balmes la gent baixa esquiant fins la Plaça Catalunya", "els trens de Sarrià no funcionen", "hi ha gent que no ha pogut anar a treballar". El seu món de barri marginal, d'infant feliç i despreocupat, estava molt més pendent del que passava al carrer de dalt: que si el camió del gel ja no calia que passés per la taverna del Marín, perquè cadascú ja podia agafar neu i posar-se-la a la seva pròpia nevera; que si a la pedrera del carrer Tenerife un conegut parracaire havia arrencat a volar amb un paraigües obert, amb el funest resultat d'una caiguda mortal; que si el Quimet, el veí del primer que tenia setze anys, no podria aprofitar que el "Gimnàs Olímpic" el convidava a la matinal de boxa del Price, perquè la neu feia del tot impossible baixar a Barcelona.

A la tarda se'n va anar a casa del Sergi, davant per davant d'on vivia l'Anna Maria. El senyor Alfons, el pare del Sergi, era un barcelonista convençut. Quan el trobava, aprofitava per fer-se explicar les notícies de primera mà que el senyor Alfons reproduïa algun cop i inventava gairebé sempre, amb el teló de fons d'un estadi que ell imaginava immens i d'uns jugadors que adquirien la categoria de mites. El senyor Alfons i l'Antònia, la seva dona, feien cap els diumenges a les 5 al camp del Barça. Religiosament, una hora i mitja abans *el Farinetes* i *la Bona*, com eren coneguts al barri amb una barreja de mordacitat i conyeta, enfilaven cap avall els pendents del Guinardó, buscant la Diagonal amb el seu quatre llaunes ple de pots de pintura, com s'esqueia a l'ofici d'ell - pintor de parets que feia "farinetes" amb les barreges de pintura. Ella, lluint sempre un pentinat exagerat que feia honor a la seva professió de perruquera, es guarnia literalment amb els vestits més inadequats i cridaners per la seva edat, motius sobrats per rebre el sarcàstic malnom de *la Bona*. A la taula del menjador de cal Sergi va trobar el "Dicen" d'un parell de setmanes enrera farcit de notícies blaugrana: una entrevista a Czibor, ja retirat; els ecos de la Pilota d'Or de Suárez de l'any anterior; els deu gols de la Copa endossats al Bascònia d'un prometedor porter, de nom Iríbar. De tant en tant, després de demanar-ho al senyor Alfons, s'enduia cap a casa, com un petit botí, alguns exemplars endarrerits del *Dicen*.

Aquella tarda de desembre el senyor Alfons tenia prou cabòries amb la seva terrassa com per perdre el temps amb els marrecs. En realitat, tot el veïnat estava enfeinat amb els tres pams de neu que s'acumulaven als terrats i a les terrasses. Ell i els seus amics distingien vívidament els nous sons: el nyigo-nyigo metàl·lic de les pales clavant el cantell als tous de gel, l'espetic dels blocs de neu xocant contra el terra després d'un viatge de cinc pisos, el xip-i-xap de les seves botes d'aigua, molles per fora i també per

dintre, fartes d'entomar aigua tot el dia. Els flocs seguien caient lentament, sense cap pressa, potser ara d'una manera més intermitent, però amb una constància que els assegurava, a ell, als seus amics, a tota la quitxalla del barri, uns dies de novetat, on el nou aliat caigut del cel els obriria escletxes en forma d'aventures i on la imaginació hi posaria la resta.

Cansat a la nit de tantes emocions noves, després de sopar es va refugiar a les lliteres de la seva habitació. Va obrir la finestra que donava al celobert i va comprovar alleujat que la neu continuava fent feina. Si s'hagués quedat a casa en comptes d'estar jugant amb el Sergi, hauria pogut sentir com a mitja tarda pujaven els xisclets del gall dindi engabiats que la Manuela, la dona del guàrdia civil dels baixos primera, es disposava a sacrificar, ganivet en mà com cada any, pel dinar familiar de l'endemà. Ara, però, amb la foscor, estava concentrat en els seus tresors: el *Dicen* que acabava d'arreglar i va fullejar de pressa i l'elecció dels 30 cromos que l'endemà servirien per jugar-se'ls amb el Sergi, el Bernat i el Joan Ramon. El problema era triar entre tanta barreja: els cromos de la Segona Guerra Mundial heretats del seu pare, els de futbol, els de *Vida y Color*, els dels països del món, amb banderes, mapes i monedes. El desordre es contenia dins de sis antigues capsetes metàl·liques que, a més, de tant en tant el seu germà petit li regirava.

Va engegar la ràdio ben baixa, per no molestar l'àvia que dormia a l'habitació del costat. Les llumetes de les vàlvules, de colors groguencs i vermells, creaven ombres fantasmagòriques a l'habitació que, a voltes, arribaven a inquietar-lo. La tria dels cromos que s'hi jugaria, com sempre era tot un trencaclosques i va començar per la part fàcil: els repetits del Reial Madrid i de l'Espanol, de quatre o cinc lligues diferents. Després la resta de *repes* de totes les col·leccions. Aquesta vegada no li passaria com un

parell de mesos enrera quan la seva col.lecció gairebé completa de *Tarzán* se la va jugar en un dels seus atacs de rauxa i la va perdre. Ara, els cromos de *Vida y Color* es quedarien dins de la capsa metàl·lica, fins que els seus pares li donessin la moneda de dos amb cinquanta que li calia per comprar l'àlbum. I els dels aviadors de son pare que eren com de cartró, que valien per tres cromos normals. I també va decidir salvar-ne els dels seus jugadors preferits del Barça: a part de Pesudo i d'Olivella, que eren els seus predilectes, la selecció tenia en compte els noms de proporcions titàniques que protagonitzaven les proeses esportives que li explicava, sempre desmesuradament, el pare del Sergi. Primer, Evaristo de Macedo, un extrem brasiler tan capaç de fer filigranes amb la pilota com de fer el dribling suprem que el portaria del Barça al Madrid. Després Sándor Kocsis, el *Cap d'Or* fitxat del Honved hongarès que passaria a la història com el millor rematador de cap del club. O Kubala, un mite per als que jugaven al saló del billar però gairebé un desconegut per ell, tot i que el seu avi li havia explicat que gràcies a la seva genialitat s'havia hagut de construir el Camp Nou, perquè va fer que l'antic camp de Les Corts es quedés petit per a l'afició. El Garay i el Vergés, encara que li sonaven a veterans, també els va voler conservar perquè en les retransmissions de ràdio dels diumenges el locutor repetia sovint els seus noms com a titulars de l'equip. I és clar, en Ramallets! Ara, després de llegir la biografia resumida que hi havia al darrera del cromo 61 de la col.lecció *Asos de la Lliga*, entenia perquè el senyor Alfons quan s'hi referia sempre li deia "El gat de Maracanà". El que mai no va arribar a saber és si era certa la brama, que estava en boca de tots els aspirants a porter que pul.lulaven per Can Baró, que els guants enormes, marrons, de Pesudo eren el regal de bona sort que li va deixar Ramallets al retirar-se. Els mateixos guants que el porter nascut a Gràcia va lluir només el dia de glòria en què va derrotar Anglaterra al Mundial del Brasil.

En aquestes estava quan el soroll de la porta li va recordar que els seus pares ja tornaven de la missa del gall i que demà – de fet, avui- ja era Nadal de 1962.